

BIBΛΙΟ: ΚΛΑΣΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΙΑΝ ΡΑΝΚΙΝ

«Ενα τραγούδι για δύσκολους καιρούς»

Κάθε νέα κυκλοφορία του αρχιεπισκόπου της σύγχρονης βρετανικής σχολής αστυνομικής λογοτεχνίας αποτελεί είδηση για το μεγάλο κοινό των Ευρωπαίων θαυμαστών του μεγάλου συγγραφέα. Αυτό συμβαίνει και με το «Ενα τραγούδι για δύσκολους καιρούς» (Εκδόσεις Μεταίχμιο, σελίδες 444, σε μετάφραση Γιώργου Μπαρουζή).

Τις μέρες που ο συνταξιούχος Τζον Ρέμπους μετακομίζει στο καινούργιο του διαμέρισμα, με τη βοήθεια της ακώριστης φίλης του επιθεωρήτρια Σιβόν Κλαρκ, δέχεται ένα επίεγον τηλεφώνημα από τη θυγατέρα του Σαμάνθα, που ζει με την κόρη της Κάρι και το σύντροφό της Κηθ, σ' ένα απομονωμένο χωριό της Βόρειας Σκωτίας. Ο Κηθ έχει εξαφανιστεί και η τρομαγμένη Σαμάνθα ζητάει τη βοήθεια του πατέρα της. Πραγματικά, ο Ρέμπους σπεύδει τάχιστα επί τόπου για να εξακριβώσει τι έχει συμβεί και να βοηθήσει στην ανεύρεση του χαμένου Κηθ.

Ταυτόχρονα, η επιθεωρήτρια Σιβόν Κλαρκ έχει να αντιμετωπίσει τη δολοφονία του εξόριστου Σαουδάραβα Σαλμάν μπιν Μαχμούντ, ενός τύπου που παρουσιάζεται ως ζήπλουτος επενδυτής και φανατικός θαυμαστής του κατά Σων Κόννερνυ Τζαίημς Μποντ, τον οποίο αντιγράφει πιστά στην προσωπική ζωή του. Η Κλαρκ αναλαμβάνει την εξκνίαση της δολοφονίας του Μαχμούντ, από κοινού με τον επιθεωρητή Μάλκολμ Φοξ, ο οποίος έρχεται από τα κεντρικά της σκωτσέζικης αστυνομίας, στο Γκάρτκος.

Ο αδιόρθωτος Ρέμπους

Η πλοκή εξελίσσεται σε δύο, παράλληλα επίπεδα. Στο πρώτο, ο Rankin περιγράφει τις περιπέτειες του αδιόρθωτου Ρέμπους, που συνηθίζει να κώνει τη μύτη του εκεί που δεν τον σπέρνουν, και προκαλεί μεγάλη σύγχυση και εκνευρισμό στους ντόπιους αστυνομικούς. Στο δεύτερο, η Κλαρκ, ο Φοξ κι όλη η ομάδα των αστυνομικών πασχίζουν να βρουν κάποιο στοιχείο που θα οδηγήσει στην εκκνίαση της δολοφονίας του Σαουδάραβα πλεί μπόι, χωρίς όμως ιδιαίτερη επιτυχία.

Και τα χειρότερα δεν θα αργήσουν πολύ. Ο Ρέμπους, ακολουθώντας τα ίχνη του εμμοινικού πάθους του συντρόφου της κόρης του, τη διερεύνηση των στοιχείων για το γειτονικό στρατόπεδο 1033 από την εποχή του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, θα ανακαλύψει μόνος του το πτώμα του δολοφονημένου Κηθ. Η προσωπική του έρευνα, παράλληλα αλλά ταυτόχρονα και αντίθετα στις μεθόδους της τοπικής αστυνομίας, θα τον στείλει πολλά χρόνια πίσω, στην εποχή του 1940-45, εκεί όπου το στρατόπεδο φιλοξενούσε αιχμαλώτους πολέμου και Βρετανούς φυλάκες, οι οποίοι είχαν εμπλακεί σε κάθε είδους σκέσεις με τον τοπικό πληθυσμό. Ερωτες, πάθη, δολοφονίες, ότι μπορεί κάποιος να φανταστεί.

Την ίδια στιγμή, η Κλαρκ με τον Φοξ βλέπουν κάποιο αμυδρό φως στο τούνελ των δικών τους ερευνών. Χωρίς να έχουν στα χέρια τους συγκεκριμένα στοιχεία, οι πρώτες ενδείξεις φαίνεται να υπονοούν ότι η δολοφονία του αιχμώλου Μαχμούντ συνδέεται με κάποιο τρόπο με τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια μιας ομάδας πάμπλουτων Βρετανών και με τη συμμετοχή

Γράφει για την αστυνομική λογοτεχνία ο **ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΖΑΡΙΑΔΗΣ**

κεφαλαίων από το εξωτερικό. Όταν όμως αποκαλύπτεται ότι ένα από τα μεγάλα πλάνα των επενδυτών αυτών τοποθετείται χωροταξικά στη Βόρεια Σκωτία, στο χώρο του διαβόητου στρατοπέδου 1033 και το όνομα του λόρδου Στράθι εμπλέκεται και στις δύο υποθέσεις, τα πράγματα παίρνουν μια διαφορετική τροπή. Οι δύο παράλληλες υποθέσεις φαίνονται να συγκλίνουν, οι κοινοί παίκτες αναδύονται στην επιφάνεια και οι διασταυρώσεις των στοιχείων δείχνουν την κατεύθυνση της επίλυσης των δύο γρίφων.

Ο Ian Rankin είναι αναμφισβήτητο ο αρχιεπίσκοπος της βρετανικής σχολής αστυνομικών συγγραφέων, κάτι που επιβεβαιώνεται με κάθε νέο έργο του. Αρχικά ο στιβαρός και σίγουρος τρόπος γραφής... Έχει μια άνεση, που βοηθούσε και της τοπιογραφίας θυμίζει κλασικό αστυνομικό μυθιστόρημα εποχής Αγκαθα Κρί-

ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΛΟΚΗ

Που ακολουθεί πιστά το police procedural, δυνατή σκιαγράφηση των χαρακτήρων και η μοναδική αναπαράσταση της νύκτας και του υποκόσμου του Εδιμβούργου τα βασικά χαρακτηριστικά του συγγραφέα

στι. Βασικά σημεία, ακόμη, η ρεαλιστική πλοκή που ακολουθεί πιστά το police procedural, η δυνατή σκιαγράφηση των χαρακτήρων, αστυνομικών και παρανόμων και η μοναδική αναπαράσταση της νύκτας και του υποκόσμου του Εδιμβούργου αποτελούν τα βασικά χαρακτηριστικά του συγγραφέα. Ανάμεσά τους, βέβαια, κυριαρχική είναι η παρουσία του Τζον Ρέμπους, ενός κλασικού, αρχετυπικού σχεδόν, κεντρικού ήρωα, που συνιστά παράδειγμα για τη νεότερη γενιά των Βρετανών συγγραφέων, όπως περίπου συμβαίνει με τον Βάλαντερ του Henning Mankell και τους νέους Σκανδιναβούς αστυνομικούς συγγραφείς.

Ο Ρέμπους έχει βγει από καιρό στη σύνταξη, υποφέρει από ΧΑΠ -σύνδρομο Χρόνιας Αποφρακτικής Πνευμονοπάθειας-, με αποτέλεσμα τη βαθμιαία επιδείνωση της φυσικής του κατάστασης, αλλά δεν λείει να το βάλει κάτω. Έχει πάντα την ακατανίκητη συνήθεια να εμπλέκεται στην εκκνίαση των υποθέσεων με ιδιαίτερα

επίμονο και ενοχλητικό τρόπο και δεν έχει καμία πρόθεση να σταματήσει μέχρι να φτάσει στο τέλος. Πραγματικά, αγύριστο κεφάλι, θυμίζει το ρητό του Κλιντ Ιστονουν «μαθαίνει κανείς νέα κόλλα σε γέρινα σκυλιά». Όπως κάνει άλλωστε ο ίδιος με τον ακώριστο σύντροφό του, τον σκύλο του Μπρίλο. Τα χρόνια περνάνε, ο Ρέμπους γερνάει, αλλά συνεχίζει με τον ιδιαίτερο προσωπικό του τρόπο να φωνάζει «παρών» και να συμμετέχει στις διαδικασίες εκκνίασης κάθε δύσκολης υπόθεσης. Ακώριστο συμπαραστάτες του η επιθεωρήτρια Σιβόν Κλαρκ, που ήδη αναπτύσσει τη δική της αυθύπαρκτη προσωπικότητα, παλεύοντας να απογαλακτιστεί από την παρουσία του μέντορά της Τζον Ρέμπους. Η Κλαρκ απολαμβάνει πλέον της αναγνώρισης της υπηρεσίας, επιδεικνύει τις αναλυτικές της ικανότητες και βουτάει ατρόμητη στα βαθιά νερά του σκωτσέζικου υποκόσμου. Δίπλα της ο Μάλκολμ Φοξ, παλιός συνάδελφος του Ρέμπους και της Κλαρκ, αποσπασμένος στα κεντρικά της αστυνομίας στο Γκάρτκος, ανεβαίνει επίπεδο και παρουσιάζει σαν ισότιμος συνεργάτης στη διαδικασία των ερευνών. Βέβαια, έχω αρκετές αμφιβολίες αν το δίδυμο Κλαρκ και Φοξ θα μπορούσε να σκώσει το βάρος ενός μυθιστορήματος χωρίς την κυριαρχική παρουσία του χαρακτήρα του Ρέμπους.

Δύο νέα συστατικά

Στη συνταγή για το «Ενα τραγούδι για δύσκολους καιρούς», ο Rankin δοκιμάζει δύο νέα συστατικά. Πρώτος, τη χρησιμοποίηση της άμεσης συγγένειας των εμπλεκόμενων, με την παρουσία της θυγατέρας του Ρέμπους, της Σαμάνθα και της κόρης της. Δεύτερο και πλέον σημαντικό, την παράλληλη αφήγηση. Από τη μία πλευρά παρακολουθούμε την έρευνα που εξελίσσεται σε παρόντα χρόνο για τη δολοφονία του Μαχμούντ, και από την άλλη γινόμαστε μάρτυρες της προσωπικής έρευνας του Ρέμπους για τη δολοφονία του Κηθ, του συντρόφου της θυγατέρας του, μιας έρευνας που γυρίζει πίσω το χρόνο, στην εποχή του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Αυτή, άλλωστε, η χρονική εναλλαγή είναι που συντηρεί σε υψηλό επίπεδο το ενδιαφέρον και την ένταση του αναγνώστη. Μοναδική ένταση θα μπορούσε να είναι η μάλλον αδικαιολόγητη έκταση του μυθιστορήματος. Κάποιες στιγμές μπορεί να φαίνεται ότι πλατείει, καθώς κάποιες σκηνές δεν θεωρώ πως προσφέρουν στην εξέλιξη της πλοκής. Για παράδειγμα, οι αλληπάλληλες επισκέψεις των επιθεωρητών στους υποτιθέμενους υπόπτους, χωρίς ουσιαστικά να προκύπτει κάποιο νέο στοιχείο για την υπόθεση. Πολύ καλή η μετάφραση του Γιώργου Μπαρουζή. ■

WHO IS WHO

Ο Γρηγόρης Αζαριάδης έχει εκδώσει πέντε βιβλία. Τα δύο τελευταία «Σκοτεινός λαβύρινθος» (2018) «Παραπλάνηση» (2020) στις Εκδόσεις Μεταίχμιο